

(exs. Schultz Gora, *ASNL*, vol. 149, 315).

DERIV.: *Beurra*. *Beurac*. *Beuratge* [c. 1290, Desclot]: també *abeuratge*, que en alguns llocs de València es torna *albeuratge* (M. Gadea, *T. del Xè I*, 158). En el sentit de 'beguda que hom fa beure a algú' en el S. XIV en el val. Antoni Canals: «Sòcrates, lo qual rebé lo *abeuratge* que li donà la ciutat de Atenes, ple de verí», *Providència* (NCL, p. 103). En certs pobles del Migjorn valencià el sento amb el valor de 'abeurador': «els ramats que vénen a peu per *La Vereda* tenen l'*abeuratge* a la Font d'Ivars» (Roglà, 1963); *beuratjada* [1460, *Spill*, 4631]. *Beurim* 'abeurall dels porcs', Montblanc; el senyor J. Mestre i Mateu em comunica que ho ha sentit a Cabra del Camp en el sentit de 'suc o líquid clar però alimentós' (una dona que es fa unes sopes de farigola i trobant-se malament no se les pot menjar però es pren el *beurim*); a Fullella és *beurum* (*AlcM*). *Beut*, -da, 'borratxo, embriac', avui persistent com a cognom valencià i alacantí, s'havia usat viu en el Rosselló («injuriavit eam vocando ipsam —*beudal*, antiguerà!, làdria!», doc. de 1386, Alart, *InvLC.*), del ll. βῆΥΤΟΣ 'begut', conservat en l'oc. ant. *beut* (o *beude*), cast. ant. *bebdo* (després *beudo*, *beodo*) i gall.-port. *bébedo*.¹ *Bevedor*, -ora.

Bevenda [Llull, *AlcM*]; «les *bevendes* verinoses són cubertes ab dolçor de mel», *Tirant*, ed. pri. = *Riq.*, p. 979; avui usual a Olot, Emp. i Men. (Camps Merc., *Folk. Men. Pag. I*, 293).

Del nom d'agent, *bevedor*, el cas subjecte era *beveire* BIBITOR en oc. ant., al qual havia de correspondre **bevere* en cat. ant., generalment alterat en *beverre*, que ja apareix en Eiximenis (*DBal.*), *beverri* en el S. XIV (en una versió del *Breviari d'Amor*, crec, *DAG.*); avui conservat a l'alta muntanya pirinenca segons Bosch de la Trinxeria («gran bevedor; es diu d'una criatura sempre pegada als pits de sa mare: —Vaja, *beverre*, deixa el mugró: ja en tens prou!», *Bull. Assoc. Exc. Cat.* XII, 227); *beverri* rossell., Saisset, *AlcM*; d'ací el deriv. *beverria* 'tendència a beure molt', en les *Collacions* del S. XV, *DAG.*, d'on fou pres pel cast. ant., on *beverria* apareix en l'Arx. d'Hita, 303b, en la *Estoria de los 4 Doctores*, i *beverrrón*, -ona sinònim del nostre *beverre*, en un altre text medieval cast. (veg. la meua nota a l'Arxipreste i cf. *Morreale*, *HispR* XXXVII, 134). *Bevetejar*; *beverretejar*; *bevetejar*. *Bevim*. *Bevívol*. *Beguda* [princ. S. XV, St. Vicent Ferrer, *DAG.*]; en el sentit toponímic degué significar 'taverna', d'on després 'veïnat rural' i en fi llogaret, avui nom propi de diversos poblets en el Penedès, Gironès, Flamicell; a l'Ardèche significa 'vila nova' (*VKR* x, 219). *Begoleig*.

Abeurar, v., derivat romànic de l'infinitiu *beure* substantivat [Llull: «(Jesús) de sal, suja, fel, vinagre, fo *abeurat*», *Blanquerna*, NCL I, 181.28; *Vides de Sants Rosselloneses*: «ab fel *abeurat* e ab vinagre», 249r2 (B)]; un ll. *ABBIBERARE, encara que no ho sapiga veure *AlcM*, és un barbarisme inconcebible en llatí, on no existiren mai els infinitius substantivats, i per tant no hi pogué haver mai un BIBERE substantiu,

ni hi pogué existir mentre durà el sistema lingüístic de l'Antiguitat, en què solament s'usava el gerundi; solament en temps visigòtics i merovingis es canvià aquest sistema, i cap al temps de Carlemany es crearia el tipus (merament esquemàtic) *ad-biber-are* [en realitat fr. arc. *abeverür*, cat. arc. *abeverere*, etc.] a temps naturalment encara per sofrir sincopes i metàtesis (com fr. *abreuver*, cast. *abrebar*, etc.);² en parlars valencians *abeurar* (MGadea, *T. del Xè I*, 262, etc.). *Abeurada*; localment *beurada*, com a Eivissa,³ o bé *asbeurada* en el Migjorn valencià.⁴ *Abeuradis*; *abeuradissa*.

Abeurador [doc. de Lleida, a. 1166; Miret i S., *El més antic text lit.*, p. 19. En baix llatí de Cat. trobem *abeveratorios* (mal llegit *aberieratorios*) en un doc. de 982, *abeuratoribus* en un de 988 (citats en *Bast-Bass.* col. 529), entre altres; S. XIII, *Cost.* de Tortosa]; val. *albeuraor* (Guadalest) o *asbeuraor* (Benidoleig), a-arag. *abrebador* (Escuaín) = cast. *abrevedero*; *abeuradora*, *abeuradura*; rarament *abeure* m. 'abeuratge' en el val. Ant. Canals, S. XIV: «totes viuen, totes spiren; un mateix past, un mateix *abeura* és dels animals», *Arra de Anima* (NCL, p. 135). *Abeurall* empord. sentit a Llança per a un *abeurador* muntanyenc de bestiar, 1958; vulgarment *bural*: «menjar que es dona als porcs; de vegades també es diu *borallada* del menjar sucós que es dona als altres animals per engreixar-los»; cèd. de Pere Coromines a Llers, 1898: haver d'anar a *beure bural* 'quedar arruïnat'; *abeurament*; *abeuró*.

Embeure's 'amarar-se': «després de la vida en la mar, l'Enric arribava a Roma, *embevent-se* en la seva història», Maragall, *E. d'Ofterdingen*, O. C. I, 653a, potser calcat del cast. *embeberse*, *embebecerse* (més corrent en cat. *imbuir*); *imbibició*: *imbevable*. Potser deriva de BIBERE el ross. *embega* «rigole d'arrosage» (Fouché, *PhonR.*, 150; Grandó, *Misc. Fabra*, s. v.),⁵ si bé l'*IMBIBICARE de Fouché, no gaire convincent com a formació, ho és encara menys en sentit fonètic (esperariem **embeugar*); com a derivat català tampoc no gaire clar (cf. cast. *amelga*, *DCEC?*). De *beure* sembla abreviació *bé* 'beguda'.

Biberon (cat. central i *DFA.*), catalanitzat integralment com a *biberó* en alguns punts del Princ., val. i balear;⁶ pres del fr. *biberon* id., derivat cultista del ll. *bibere*, formació humanística aplicada primer als homes afectats a la beguda, per autors dels Ss. XV-XVI («Anacrèon, le poète *biberon*», H. Estienne, Ronsard, cf. Laumonier, *Rev. des Et. Rabelaisiennes* I, 215; Plattard, *E. Rabelais*, p. 368), i estesa després a objectes que faciliten la beguda.

¹ *PDPF*; *DCEC*, s. v. *Dacé* en cast. ant. *enbeddar* 'embriagar, amarrar', i *bebbero* «dado al vino, ebrius» en fragments de traduccions bíbliques del S. XV (*Bíblia de Scio* VI, 256; VI, 182). —² Monstres com **ABBIBERARE* (**ABB-*) són una supervivència dels temps antiquats del S. XIX, en què alguns semblaven creure que la vida del llenguatge s'interrompé en l'any 400 i no reprengué fins al S. XIII (o amb els Juraments d'Estrasburg). Llavors s'usava l'asterisc